

Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого

Кафедра цивільного процесу

С И Л А Б У С

навчальної дисципліни

«Особливості розгляду окремих категорій цивільних справ»

Рівень вищої освіти – другий (магістерський) рівень

Ступінь вищої освіти – магістр

Галузь знань – 08 «Право»

Спеціальність – 081 «Право»

Статус навчальної дисципліни – за вибором студента

Рік набору – 2021

Харків – 2021

Силабус навчальної дисципліни «Особливості розгляду окремих категорій цивільних справ» для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань 08 «Право» спеціальності 081 «Право». Харків: Нац. юрид. ун-т імені Ярослава Мудрого, 2021. 16 с.

Розробник:

Жушман Максим Вікторович – кандидат юридичних наук, доцент

Затверджено на засіданні кафедри цивільного процесу
(протокол № 1 від 13 вересня 2021 р.)

Оновлену редакцію (зі змінами та доповненнями) затверджено на засіданні
кафедри цивільного процесу
(протокол № 9 від 08.06.2022 р.)

Завідувач кафедри – Костянтин Гусаров, доктор юридичних наук, професор

Дані про викладача

Назва навчальної дисципліни	Особливості розгляду окремих категорій цивільних справ
Статус навчальної дисципліни	за вибором студента
Викладач	Жушман Максим Вікторович, кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри цивільного процесу
Контактний телефон	(057) 704-92-70
E-mail	m.v.zhushman@nlu.edu.ua
Консультації	відповідно до розробленого графіку індивідуальних консультацій
Онлайн консультації	ZOOM ідентифікатор 556 750 0898 пароль yW6RJc

Анотація навчальної дисципліни

Навчальна дисципліна «Особливості розгляду окремих категорій цивільних справ» є дисципліною за вибором для студентів.

Метою навчальної дисципліни «Особливості розгляду окремих категорій цивільних справ» є формування предметних компетентностей у сфері правового регулювання порядку здійснення правосуддя по окремих категоріях цивільних справ.

Навчальна дисципліна «Особливості розгляду окремих категорій цивільних справ» входить до освітньо-професійної програми за другим (магістерським) рівнем вищої освіти і спрямована на формування фахових компетентностей за спеціалізаціями в рамках узагальненого об'єкта юридичної практики. Її вивчення сприяє вдосконаленню фахівцями у галузі

права знань щодо практики застосування цивільного процесуального законодавства.

При вивченні навчальної дисципліни «Особливості розгляду окремих категорій цивільних справ» у студентів мають бути сформовані такі предметні компетентності як: знання особливостей використання окремих інститутів цивільного процесуального права; знання правил визначення формули визначення процесуальних особливостей розгляду та вирішення окремих категорій цивільних справ; навички кваліфікації цивільної справи як комплексного юридичного факту та предмета судової діяльності, вирішення юрисдикційних питань щодо сфери цивільної юрисдикції та конкуренції судової юрисдикції; знання основних положень судової практики щодо окремих категорій цивільних справ, висновків Верховного Суду тощо.

Формування предметних компетентностей навчальної дисципліни має сприяти досягненню результатів навчання, передбачених освітньо-професійною програмою другого рівня.

Мета та завдання навчальної дисципліни:

Мета:

здобуття магістром поглиблених теоретичних і практичних знань, умінь і навичок загальних засад практичної юридичної діяльності у сфері цивільного судочинства, вироблення основних умінь і навичок застосування цивільного процесуального законодавства, активізація аналітичної діяльності студентів, проведення науково-дослідницької роботи, а також практичних навичок діяльності правника.

Завдання:

- здобуття поглиблених теоретичних і практичних знань, умінь і навичок загальних засад практичної юридичної діяльності у сфері цивільного судочинства

- отримати знання, які дозволять запобігти помилок при

застосуванні норм матеріального та процесуального права, забезпечуючи, в свою чергу, високу якість розгляду справ у суді

- сформувати фахові компетентності, достатні для отримання поглиблених теоретичних і практичних знань, умінь та навичок за обраною спеціалізацією;

- поглибити знання у сфері аналізу матеріалів судової практики з цивільних справ та вмінь їх застосовувати у практичній діяльності.

Навчальна дисципліна у структурі освітньо-професійної програми.

Міждисциплінарні зв'язки

Пререквізити - «Цивільний процес», «Судочинство у господарських судах», «Процесуальні документи у цивільних справах», «Цивільне право», «Сімейне право», «Житлове право», «Земельне право».

Кореквізити- «Адвокат у цивільному судочинстві», «Практикум з адвокатури».

Постреквізити-

Очікувані результати навчання здобувача вищої освіти

У результаті засвоєння навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен демонструвати такі результати навчання:

РН НД 1. Аналізувати природу специфічних різновидів проваджень і процедур у цивільному судочинстві.

РН НД 2. Дискутувати зі складних правових проблем застосування міжнародних стандартів захисту прав людини у цивільному судочинстві.

РН НД 3. Обґрунтовано формулювати свою правову позицію при вирішенні проблем, що виникають під час надання адвокатом професійної правничої допомоги в окремих різновидах проваджень цивільного судочинства.

РН НД 4. Застосовувати доктринальні підходи під час надання адвокатом професійної правничої допомоги у специфічних різновидах проваджень і процедур у цивільному судочинстві.

РН НД 5. Аналізувати типові процесуальні ситуації, що виникають у межах специфічних різновидів проваджень і процедур у цивільному судочинстві, та уникати типових ситуаційних юридичних помилок при наданні адвокатом професійної правничої допомоги у цих провадженнях.

РН НД 6. Алгоритмізувати процесуальний порядок специфічних різновидів проваджень і процедур у цивільному судочинстві.

РН НД 7. Інтерпретувати нову інформацію в предметній сфері надання адвокатом професійної правничої допомоги у специфічних різновидах проваджень і процедур у цивільному судочинстві.

РН НД 8. Демонструвати знання технології складання процесуальних документів у межах надання адвокатом професійної правничої допомоги в специфічних різновидах проваджень і процедур у цивільному судочинстві.

РН НД 9. Демонструвати знання процедур апеляційного і касаційного оскарження судових рішень, які ухвалюються у специфічних різновидах проваджень і процедур у цивільному судочинстві.

РН НД 10. Застосовувати знання новітніх інформаційно-комунікаційних технологій при наданні адвокатом професійної правничої допомоги в специфічних різновидах проваджень і процедур у цивільному судочинстві.

РН НД 11. Визначати індикатори якості й ефективності надання адвокатом професійної правничої допомоги в специфічних різновидах проваджень і процедур у цивільному судочинстві.

РН НД 12. Розробляти алгоритми надання адвокатом професійної правничої допомоги в специфічних різновидах проваджень і процедур у цивільному судочинстві.

Види навчальних занять та самостійна робота для здобувачів вищої освіти денної форми навчання

№ п/п	Аудиторні заняття (контактні)		Самостійна робота (в годинах)
	Теми лекцій	Теми практичних занять	
1	Методика визначення процесуальних особливостей розгляду та вирішення окремих категорій цивільних справ	Методика визначення процесуальних особливостей розгляду та вирішення окремих категорій цивільних справ	8
2	Процесуальні особливості розгляду справ окремого провадження	Процесуальні особливості розгляду справ окремого провадження	8
3	Процесуальні особливості розгляду справ наказного провадження	Процесуальні особливості розгляду справ наказного провадження	8
4	Процесуальні особливості розгляду справ, що виникають із договірних правовідносин	Процесуальні особливості розгляду справ, що виникають із договірних правовідносин	8
5	Процесуальні особливості розгляду справ, що пов'язані з правом власності	Процесуальні особливості розгляду справ, що пов'язані з правом власності	8
6	Процесуальні особливості розгляду справ, що виникають із заподіяння шкоди	Процесуальні особливості розгляду справ, що виникають із заподіяння шкоди	8
7	Процесуальні особливості розгляду справ про спадкування	Процесуальні особливості розгляду справ про спадкування	8
8	Процесуальні особливості розгляду справ, що виникають із сімейних відносин	Процесуальні особливості розгляду справ, що виникають із сімейних відносин	
9	Процесуальні особливості розгляду справ, що виникають із трудових	Процесуальні особливості розгляду справ, що виникають із трудових	8

	правовідносин	правовідносин	
10	Процесуальні особливості розгляду справ, що виникають із житлових відносин та земельних правовідносин	Процесуальні особливості розгляду справ, що виникають із житлових відносин та земельних правовідносин	8

***Види навчальних занять та самостійна робота
для здобувачів вищої освіти заочної форми навчання***

№ п/п	Теми лекцій	Теми практичних занять	Самостійна робота (в годинах)
1	Тема 1 Методика визначення процесуальних особливостей розгляду та вирішення окремих категорій цивільних справ	Тема 1 Методика визначення процесуальних особливостей розгляду та вирішення окремих категорій цивільних справ	110
2	Тема № 2. Процесуальні особливості розгляду справ окремого провадження	Тема № 2. Процесуальні особливості розгляду справ окремого провадження	
3	Тема № 3. Процесуальні особливості розгляду справ наказного провадження	-	

Самостійна робота студентів

Самостійна робота студентів здійснюється у таких формах:

- підготовка індивідуальної підсумкової письмової роботи;
- опрацювання нової наукової та навчальної літератури, законодавчих актів зарубіжних країн;
- робота над кейсами з питань діяльності адвоката у цивільному судочинстві;
- виконання практичних завдань, самотестування;
- написання есе та рефератів;

- підготовка тез доповідей на науково-практичні конференції;
- участь у конкурсах студентських наукових праць;
- підготовка до практичних занять, колоквиумів і тестування.

Завдання та методичні рекомендації до самостійної роботи наведено у Методичних матеріалах з навчальної дисципліни «Особливості розгляду окремих категорій цивільних справ» для студентів другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань 08 «Право» спеціальності 081 «Право».

Навчально-методичне та інформаційне забезпечення навчальної дисципліни

Нормативно-правові акти:

1. Цивільний кодекс України Кодекс України; Закон, Кодекс від 16.01.2003 № 435-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15>
2. Цивільний процесуальний кодекс України; Кодекс, Закон від 18.03.2004 № 1618-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1618-15>
3. Сімейний кодекс України; Кодекс, Закон від 10.01.2002 № 2947-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2947-14>.
4. Кодекс законів про працю України; Закон, Кодекс від 10.12.1971 № 322-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/322-08>
5. Житловий Кодекс Української РСР; Закон, Кодекс від 30.06.1983 № 5464-X. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5464-10> .
6. Закон України «Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг» від 12.07.2001 р. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2664-14>.

7. Закон України «Про кредитні спілки» від 20.12.2001 р. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2908-14>.
8. Закон України «Про іпотечне кредитування, операції з консолідованим іпотечним боргом та іпотечні сертифікати» від 19.06.2003 р. URL: Режим доступу :<http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/979-15>.
9. Закон України «Про оренду державного та комунального майна» від 10.04.1992 р. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2269-12>
10. Закон України «Про авторське право і суміжні права» від 23.12.1993 р. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show>
11. Закон України «Про видавничу справу» від 05.06.1997 р. URL: Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/318/97-вр>
12. Закон України «Про друковані засоби масової інформації (пресу) в Україні» від 16.11.1992 р. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2782-12>
13. Закон України «Про розповсюдження примірників аудіовізуальних творів, фонограм, відеограм, комп'ютерних програм, баз даних» від 23.09.2000 р. URL: <http://zakon0.rada.gov.ua>
14. Закону України «Про захист прав споживачів» від 12.05.1991 р. URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/1023-12>.
15. Закон України «Про порядок відшкодування шкоди, завданої громадянинові незаконними діями органів дізнання, досудового слідства, прокуратури і суду» від 01.12.1994 р. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/266/94-вр>.
16. Закон України «Про відповідальність за шкоду, завдану внаслідок дефекту в продукції» від 19.05.2011р. URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/3390-17>
17. Закон України «Про інформацію» від 02.10.1992 р. URL: Режим доступу:<http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2657-12>
18. Закон України «Про друковані засоби масової інформації (пресу) в Україні» від 16.11.1992 р. URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/2782-12>

19. Закон України «Про телебачення і радіомовлення» від 21.12.1993р. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/3759-12>

20. Постанова Пленуму Верховного Суду України №2 від 12 червня 2009р. «Про застосування норм цивільного процесуального законодавства при розгляді справ у суді першої інстанції» URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/v0002700-09>

21. Постанова Пленуму Вищого спеціалізованого суду України №3 від 01 березня 2013 р. «Про деякі питання юрисдикції загальних судів та визначення підсудності цивільних справ». URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/v0003740-13>

22. Постанова Пленуму Верховного Суду України № 14 від 18 грудня 2009р. «Про судові рішення у цивільній справі». URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/v0014700-09>

Література

Основна література:

1. Гусаров К. В. Проблеми правового регулювання процедури розірвання шлюбу в порядку окремого провадження. *Проблеми законності*. 2019. Вип. 147. С. 66-74.

2. Заєць О. Еволюція юрисдикції земельних спорів в Україні. *Підприємництво, госп-во і право : наук.-практ. госп.-прав. журн.* 2020. № 8. С. 114-119.

3. Кот О. Превентивні способи захисту права власності у системі захисту прав. *Юридична Україна*. 2016. № 7/8. С. 38-50.

4. Курс цивільного процесу: підруч. / В. В. Комаров, В. А. Бігун, В. В. Баранкова та ін.; за ред. В. В. Комарова. Х.: Право, 2011. 1352 с.

5. Луспеник Д. Д. Проблемні питання при розгляді судом заяв про фальшивість доказів. [Підрозд. 4.6]. *Цивільне судочинство України: основні*

засади та інститути : монографія / за ред. В. В. Комарова. - Харків : Право, 2016. - С. 438-450 .

6. Позовне провадження: монографія / В.В.Комаров, Д.Д.Луспеник, П.І.Радченко та ін.; за ред. В.В.Комарова. Х.: Право, 2011. 552 с.

7. Цивільне судочинство України: основні засади та інститути: монографія / за ред. В. В. Комарова; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. Харків: Право, 2016. 848 с.

8. Цивільний процес: навч. посіб. / К. В. Гусаров [та ін.]. Харків: Право, 2018. 362 с.

9. Цувіна Т. А. Єдність судової практики як елемент правової визначеності: підхід Європейського суду з прав людини. *Проблеми законності* : зб. наук. пр. 2019. Вип. 146. С. 63-74

10. Цувіна Т. А. Принцип *res judicata* у цивільному судочинстві. *Підприємництво, госп-во і право* : наук.-практ. госп.-прав. журн. 2019. № 9. С. 38-44.

Додаткова література:

11. Іваненко Л. М., Язвінська О. М. Захист прав споживачів: підручник. Київ.: Юрінком Інтер, 2014. 496 с.

12. Архіпов В. В. Судово-товарознавча експертиза товарів народного споживання та послуг: теорія та практика [Текст] : навч.-практ. посіб. / В. В. Архіпов. - 2-е вид. - Київ : Центр учб. літ., 2016. - 306 с.

13. Білоусов А. Земельні спори: судова практика-2020. *Юридична газета*. 2021. № 5 (9 березня). С. 7.

14. Гусаров К. В., О. І. Попов Визнання факту народження або смерті на тимчасово окупованій території за правилами окремого провадження. *Вісник Національної академії правових наук України*. Харків : Право, 2020. 2020. Т. 27. № 4. С. 188-202.

15. Жушман М. В. Проблеми визначення юрисдикції щодо оскарження рішень про державну реєстрацію прав, прийнятих нотаріусом як державним реєстратором. *Liber Amicorum Вячеслав Комаров* / за ред. Т. В. Комарової ; упоряд. Т. В. Комарова. Харків : Право, 2020. С. 1004-1018.

16. Жушман М. В. Проблеми теорії та практики підтвердження повноважень адвоката у процесі. *Юридичний науковий електронний журнал* 2020. № 7. С. 85-92.

17. Жушман М.В. звернення стягнення на майно, права на яке не зареєстровано установленим законом порядку. *Право і суспільство*. 2018. № 4. С. 86-91.

18. Жушман М.В. Показання свідка як засіб доказування при розгляді справ господарським судом. *Науковий вісник публічного та приватного права*. 2019/6. № 3. С. 15-24.

19. Менів Л. Д. Окремі питання захисту прав споживачів під час придбання товару належної якості. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія : Право*. 2016. Вип. 40(1). С. 75-78. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/nvuzhpr_2016_40\(1\)__18](http://nbuv.gov.ua/UJRN/nvuzhpr_2016_40(1)__18).

20. Печений О. П. Зняття арешту з майна як спосіб захисту права власності: практичні аспекти та процесуальні особливості. *Вісник національної асоціації адвокатів України*. 2020. № 6. С. 32-43

21. Попов О. І. Принцип правової визначеності та його реалізація у цивільному судочинстві. *Liber Amicorum Вячеслав Комаров* / за ред. Т. В. Комарової ; упоряд. Т. В. Комарова. Харків : Право, 2020. С. 1127-1136

22. Радченко О. Деякі правові проблеми судового захисту прав споживачів фінансових послуг. *Адміністративне право і процес*. 2016. №9. С. 86-91.

23. Ткачук О. М. Розмежування цивільної, господарської та адміністративної юрисдикції у практиці Великої Палати Верховного Суду (практика I півріччя 2019 р.). Харків : Право, 2019. 500 с.

24. Тубольцева Я. С. Особливості суб'єктного складу у справах про усиновлення. *Інформація і право : наук. журн.* 2019. № 3. С. 132-139.

25. Черняк, Ю. В. Уніфікація норм міжнародного цивільного процесу з розгляду сімейних спорів [Текст] : монографія. Київ : Правова єдність : Алерта, 2018. 388 с.

26. Чорний Є. Земельні спори: огляд судової практики за 2019 рік. *Юридична газета.* 2019. № 28/29. С. 13, 16-17

27. Яновицька Г.Б. Цивільно-правові засоби захисту прав споживачів в Україні: Монографія. Львів: Видавництво «Райстр -7», 2018. 400 с.

Інтернет-ресурси

1. Блог Олександра Пономаренка –
<http://advokatponomarenko.blogspot.com/>
2. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського –
<http://nbuv.gov.ua>
3. Офіційний сайт Верховної Ради України – <http://rada.gov.ua>
4. Офіційний сайт Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури – <http://vkdka.org>
5. Офіційний сайт Кабінету Міністрів України – <http://kmu.gov.ua>
6. Офіційний сайт Міністерства юстиції України – <http://minjust.gov.ua>
7. Офіційний сайт Національної асоціації адвокатів України –
<http://www.unba.org.ua/>
8. Переклади практики ЄСПЛ – <http://espch.kau.in.ua/perekladi-praktiki-espl/>
9. Українська Фундація правової допомоги – <http://ulaf.org.ua/>
10. Практика ЄСПЛ. Український аспект – <https://www.echr.com.ua/> .

Стандартизований електронний навчально-методичний комплекс (СЕНМК): <https://library.nlu.edu.ua/senmk/itemlist/category/841-osoblyvosti-rozhliadu-okremykh-katehorii-tsyvilnykh-sprav.html>

Вимоги викладачів

Здобувачі вищої освіти *повинні*: регулярно відвідувати лекції й практичні заняття; систематично та активно працювати на них; переконливо наводити аргументацію при розв'язанні завдань; якісно виконувати письмові завдання, контрольні та самостійні роботи тощо. Практичні заняття, пропущені за поважних причин, можуть бути відпрацьовані за попереднім узгодженням із викладачем.

Здобувачам вищої освіти *рекомендується*: брати участь в наукових конференціях, конкурсах наукових праць, роботі наукового гуртка кафедри, готувати тези наукових доповідей тощо.

Обов'язкова вимога - дотримання здобувачами вищої освіти норм «Кодексу академічної етики Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого». URL: http://nauka.nlu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/08/kodeks_academichnoyi_etyky.pdf

Під час аудиторних занять дозволяється використовувати «гаджети» тільки у навчальних цілях (приміром, для перегляду презентацій лекції). Дозволяється користуватися ноутбуками і планшетами для ведення конспектів лекцій та відстеження потрібної інформації.

Контрольні заходи

Оцінювання результатів засвоєння навчальної дисципліни «Особливості розгляду окремих категорій цивільних справ» передбачає проведення поточного та підсумкового контролю і здійснюється на основі накопичувальної бально-рейтингової системи.

Поточний контроль знань включає:

- контроль якості засвоєння студентами програмного матеріалу навчальної дисципліни на практичних заняттях із застосуванням таких засобів: усне, письмове або експрес-опитування, вирішення практичних

завдань або задач, участь у розробці кейсу, захист есе або реферату за ініціативи студента. Поточний контроль має на меті перевірку рівня підготовки студента у вивченні матеріалу. У ході практичного заняття студент може отримати оцінку за чотирибальною шкалою (0, 3, 4, 5);

- контроль якості засвоєння студентами програмного матеріалу навчальної дисципліни, що проводиться наприкінці модулів у формі колоквіумів.

Обов'язковою формою самостійної роботи студентів є підготовка індивідуальної підсумкової письмової роботи. Максимальна кількість балів за результатами захисту індивідуальної підсумкової письмової роботи – 20 балів.

Формою підсумкового контролю знань здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни є диференційований залік. Мінімальна кількість балів для отримання диференційованого заліку – 60.

Шкала підсумкового педагогічного контролю:

Оцінка за шкалою ECTS	Визначення	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за 100- бальною шкалою, що використовується в НЮУ
A	Відмінно – відмінне виконання, лише з незначною кількістю помилок	зараховано	90 – 100
B	Дуже добре – вище середнього рівня з кількома помилками		80 – 89
C	Добре – у цілому правильна робота з певною кількістю незначних помилок		75 – 79
D	Задовільно – непогано, але зі значною кількістю недоліків		70 – 74
E	Достатньо – виконання задовольняє мінімальні критерії		60 – 69
FX	Незадовільно – потрібно попрацювати перед тим, як перескладати	не зараховано	35 – 59
F	Незадовільно – необхідна серйозна подальша робота, обов'язковий повторний курс		0 – 34